

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4
“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าธรรมเนียมสอบบัญชี นวัตกรรม สัดส่วนของผู้บริหารเพศหญิง
ต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

The Relationship between Audit Fees, Innovation, The Proportion of Female
on Board and Firm Performance

อรชุดา หมื่นแก้ว และพลอยไพลิน กิจกสิวัฒน์

Ploypailin@kku.ac.th

สาขาการเงิน คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชี การมีนวัตกรรมของบริษัท เพศของคณะกรรมการบริษัท กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้มาตรฐาน ISO เพื่อระบุถึงการมีนวัตกรรมของบริษัท การวิจัยใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการ 56-1 และงบการเงิน ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ประจำปี พ.ศ. 2559-2563 แล้วทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวจากสมการถดถอย ผลการศึกษาพบว่าค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การที่บริษัทมีนวัตกรรมส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิงที่สูงมีความสัมพันธ์ส่งผลให้ผลการดำเนินงานที่วัดจากอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) สูงขึ้น แต่สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิงที่สูงไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) แม้พิจารณาในบริษัทที่มีนวัตกรรมก็ยังไม่พบว่า สัดส่วนของผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงที่ในบริษัทที่มีนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานดังกล่าว

คำสำคัญ: ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี นวัตกรรม ผลการดำเนินงาน

Abstract

This study examines the relationship between audit fees, firm's innovation, gender diversity on board of directors and firm performance. Using the ISO standard to identify the firm's innovation. ROA and ROE are measure as firm performance. Our sample consists 433 listed firms on the Stock Exchange of Thailand over the period 2016- 2020 yielding a panel of data with 2,165 firm years. The random-effect result reveals that audit fees have a significantly negative relationship with firm performance. And, innovation increase firm performance. A high proportion of female on board of directors was associated with higher performance as measure by ROA but there is no relationship with performance which measure by ROE.

Keywords: Audit fees / innovation / performance

บทนำ

ปัจจุบันถือเป็นยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนเข้าถึงข้อมูลสะดวกสบาย แต่อย่างไรก็ตามปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในการรับรู้ข้อมูล (Asymmetric information) ยังคงมีอยู่โดยเฉพาะในโลกของตลาดทุน การรายงานและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเป็นวิธีการสำคัญของผู้บริหาร ในการสื่อสารผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทแก่นักลงทุนภายนอก เนื่องจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูลจึงมีความต้องการตัวกลางข้อมูล (Healy & Palepu, 2001) แม้บริษัทถูกกำหนดให้ต้องเปิดเผยงบการเงิน แต่ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูลระหว่างเจ้าของบริษัทและฝั่งของนักลงทุนนั้นยังคงตรวจสอบได้ยาก หนึ่งในสิ่งที่จะสามารถบรรเทาปัญหานี้ลงและเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุน คือการใช้ผู้สอบบัญชีที่มีมาตรฐาน เพื่อใช้ในการตรวจสอบการทำงานของผู้จัดการและฝ่ายบริหารของบริษัท (Jensen & Meckling, 1976) เนื่องจากนักลงทุนจะสามารถรับรู้และพยากรณ์ผลการดำเนินงานของบริษัทได้จากงบการเงินที่บริษัทเผยแพร่ออกมาสู่สาธารณชน ดังนั้น การใช้บริการผู้สอบบัญชีที่น่าเชื่อถือ การจ่ายค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีอย่างสมเหตุสมผล การตรวจสอบบัญชีอย่างมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนหรือประกอบการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพได้ (อรอุมา แก้วสิทธิ์, 2562)

ทั้งนี้อีกหนึ่งปัจจัยที่น่าสนใจ คือ ความหลากหลายทางเพศ สาเหตุที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการบริษัทที่มีมาจากกฎระเบียบและข้อเสนอแนะในหลายประเทศทั่วโลกที่เสนอให้เพิ่มจำนวนคณะกรรมการบริษัทเพศหญิง (Lai, Srinidhi, Gul, & Tsui, 2017) โดยในประเทศยุโรป เช่น ประเทศนอร์เวย์มีข้อกำหนดคือบริษัทจำเป็นต้องมีคณะกรรมการบริษัทเพศหญิงอย่างน้อย 40 เปอร์เซ็นต์ ประเทศเยอรมันกำหนดให้คณะที่ปรึกษาบริษัทประกอบด้วยเพศหญิงอย่างน้อย 30 เปอร์เซ็นต์ (Vinnicombe, Singh, Burke, Bilimoria & Huse, 2008) ด้านค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี Rahmina and Agoes (2014) พบว่าค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีอิทธิพลทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ในด้านนวัตกรรม สัดส่วนกรรมการเพศหญิงที่มากขึ้นส่งผลให้บริษัทมีนวัตกรรม เพราะประสิทธิภาพเชิงนวัตกรรมของทั้งบุคคลและทีมจะเพิ่มขึ้นตามความสมดุลทางเพศที่มากขึ้นในระดับทีม (Turner, 2009) และการบริหารจัดการโดยผู้จัดการที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่ผลการดำเนินงานของบริษัทที่ดียิ่งขึ้น (Kijkasawat & Phuensane, 2020)

จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัท และส่งผลกระทบต่อข้อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, 2563; Ishaku, Musa & Garba, 2020) และความหลากหลายของคณะกรรมการบริษัท เช่น เพศ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท (Erhardt, Werbel & Shrader, 2003; Post & Byron, 2015) นอกจากนี้ยังพบผลการศึกษาที่ระบุว่า นวัตกรรมมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือมูลค่าของกิจการตามราคาตลาด (Gao & Chou, 2014; Lahiri, 2010; Kijkasawat & Phuensane, 2020) ผู้วิจัยพบการศึกษาบางส่วนในประเทศไทยที่ทำการศึกษาในเรื่องค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (ยุวธิดา กันธวัช, มนทิพย์ ตั้งเอกจิต และสุวรรณ เลหาะวิสุทธิ์, 2561; วฤตดา พิพัฒน์กุล, พัชรนันท์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม, 2563) และเพศของผู้บริหารบริษัทกับผลการดำเนินประกอบการของบริษัท (ปัญจรัตน์ ต้นติวิมจล และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2564) แต่ในด้านนวัตกรรมของบริษัทในประเทศไทยนั้นยังมีเพียงส่วนน้อย โดยปัจจัยที่บ่งชี้ถึงนวัตกรรม ได้แก่ สิทธิบัตรหรือการวิจัยและพัฒนา (Bloch, 2005; Gao & Chou, 2014; Lahiri, 2010; Turner, 2009) หรือนวัตกรรมบริการ กระบวนการและผลิตภัณฑ์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ในประเทศไทยไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะ ในการศึกษาที่

ผ่านมาในประเทศไทยใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ในการดำเนินการวิจัย (ชนิกานต์ พนมอุทัย, 2563; อิงอร นาชัยฤทธิ, อัครวิรัช รอบคอบ และธีราภรณ์ ลิมานนท์วราไชย, 2561) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชี นวัตกรรมของบริษัท เพศของคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้มาตรฐาน ISO เพื่อบ่งชี้ถึงการมีนวัตกรรมของบริษัท นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการขยายการศึกษาว่าเพศมีอิทธิพลร่วม (Interaction term) กับค่าธรรมเนียมสอบบัญชีและนวัตกรรม แล้วส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าธรรมเนียมสอบบัญชีและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีนวัตกรรมของบริษัทและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคณะกรรมการบริษัทและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กองทุนโครงสร้างพื้นฐาน กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทุนสำรองเพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ปี พ.ศ. 2559-2563

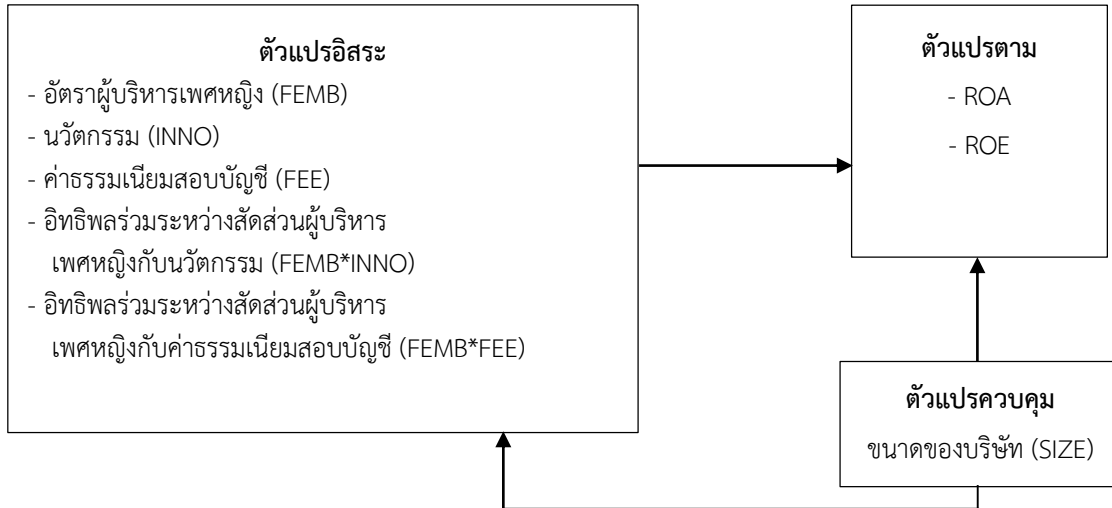
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
งานวิจัยนี้ทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งไม่รวมบริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน บริษัทที่อยู่ในระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน กองทุนโครงสร้างพื้นฐาน กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทุนสำรองเพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ และบริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 433 บริษัท
2. ฐานข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล
งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงิน แบบแสดงรายการ 56-1 และรายงานประจำปี จากปี พ.ศ. 2559-2563 ฐานข้อมูลออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) และ SETSMART ด้านข้อมูลความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการโดยใช้อัตราส่วนร้อยละของกรรมการเพศหญิงในคณะกรรมการบริหารบริษัท (Turner, 2009) ผู้วิจัยอธิบายผลของการมีนวัตกรรมผ่านการเปิดเผยการได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO ของบริษัท ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพโดยจะใช้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยที่ 0 คือ ไม่มีการเปิดเผยว่าได้รับการรับรองมาตรฐานในปีนั้นๆ และ 1 คือ มีการเปิดเผยว่าได้รับการรับรองมาตรฐานใดๆในปีนั้น

3. ตัวแปรและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณโดยใช้โปรแกรม Stata โดยสร้างแบบจำลองวิเคราะห์การถดถอยทั้งหมด 7 แบบจำลอง โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี นวัตกรรม และเพศของคณะกรรมการบริหารบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นบริษัทในอุตสาหกรรมการเงิน บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน และบริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ เป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-พ.ศ. 2563 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 433 บริษัท

1. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยมี การมีนวัตกรรม (INNO) สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) เป็นตัวแปรอิสระ ขนาดของบริษัท (SIZE) เป็นตัวแปรควบคุม และ ROA เป็นตัวแปรตาม แบบจำลองที่ 1 พบว่า การมีนวัตกรรม (INNO) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 กับ ROA และตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) กับ ROA ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติ แบบจำลองที่ 2 พบว่า เมื่อนำตัวแปรการมีนวัตกรรม (INNO) ออกแล้วเปลี่ยนตัวแปรอิสระเป็นค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) พบว่าตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ในทางลบเชิงสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ROA และตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารที่เป็นเพศหญิง (FEMB) ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ กับ ROA แบบจำลองที่ 3 พบว่า เมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระส่งผลให้ ตัวแปรการมีนวัตกรรม (INNO) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 กับ ROA ตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกเชิงสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ROA และตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับ ROA แบบจำลองที่ 4 พบว่า เมื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรการมีนวัตกรรมกับสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (INNO*FEMB) พบว่าอิทธิพลร่วมดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROA แต่ตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) ยังคงมีความสัมพันธ์ในทางบวก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กับ ROA

แบบจำลองที่ 5 พบว่า เมื่อเพิ่มตัวแปรที่แสดงอิทธิพลร่วมระหว่าง ตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชีกับตัวแปร สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEE*FEMB) พบว่าอิทธิพลร่วมดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROA ที่ระดับ 0.1 และส่งผลให้ตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) มีความสัมพันธ์ทางบวกเชิงสถิติกับ ROA ที่ระดับ 0.1 แบบจำลองที่ 6 พบว่า เมื่อนำตัวแปรควบคุม คือ ขนาดบริษัท (SIZE) เข้ามาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรการมี นวัตกรรม (INNO), ตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) และตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) ทำให้ ตัวแปรอิสระ คือ สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) มีความสัมพันธ์ทางบวกและความสัมพันธ์ดังกล่าวมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) มีความสัมพันธ์ทางลบเชิงสถิติกับ ROA และขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์ทางบวกเชิงสถิติกับ ROA ที่ระดับ 0.01 แบบจำลองที่ 7 พบว่า เมื่อนำตัวแปรอิสระทุกตัวและตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ (SIZE) เพิ่มเข้ามาในสมการ ถดถอย พบว่าตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) และตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) ยังคงมี ความสัมพันธ์ทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.1 และ 0.01 ตามลำดับ และอิทธิพลร่วมระหว่าง สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิงกับค่าธรรมเนียมสอบบัญชี(FEE*FEMB) มีความสัมพันธ์ทางลบเชิงสถิติที่ระดับ 0.1 กับ ROA ส่วนอิทธิพลร่วมระหว่าง การมีนวัตกรรม ยังคงไม่มีความสัมพันธ์เชิงสถิติกับ ROA เช่นเดิม และ ขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ROA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยมี INNO FEMB FEE เป็นตัวแปรอิสระ SIZE เป็นตัวแปร ควบคุม และ ROE เป็นตัวแปรตาม แบบจำลองที่ 1 พบว่า การมีนวัตกรรม (INNO) และสัดส่วนของผู้บริหาร เพศหญิง (FEMB) ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROE แบบจำลองที่ 2 พบว่า เมื่อทำการเพิ่มตัวแปร ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) กับตัวแปรสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) ในการสมการถดถอย ยังไม่พบ ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างตัวแปรที่กล่าวมากับ ROE แบบจำลองที่ 3 พบว่า เมื่อนำตัวแปรการมีนวัตกรรม (INNO) สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) และค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) มาวิเคราะห์ข้อมูล แบบจำลอง ที่ 3 ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROE แบบจำลองที่ 4 พบว่า เมื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรการมี นวัตกรรมกับสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (INNO*FEMB) ยังคงไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างตัวแปรการมี นวัตกรรม (INNO) สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) และค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) กับ ROE แบบจำลอง ที่ 5 พบว่า เมื่อเพิ่มตัวแปรอิทธิพลร่วมระหว่างสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิงกับค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEMB* FEE) ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติในแบบจำลองสมการถดถอยที่ 5 นี้ แบบจำลองที่ 6 พบว่า เมื่อนำตัวแปร ควบคุม คือ ขนาดบริษัท (SIZE) เข้ามาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรการมีนวัตกรรม (INNO) สัดส่วนผู้บริหารเพช หญิง (FEMB) และค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) พบว่าค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) มีความ สัมพันธ์ในเชิง ลบทางสถิติกับ ROE ที่ระดับ 0.01 และตัวแปรควบคุม ขนาดบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ROE ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 แบบจำลองที่ 7 พบว่า เมื่อนำตัวแปรอิสระทุกตัวและตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ (SIZE) เพิ่มเข้ามาในสมการถดถอย ตัวแปรค่าธรรมเนียมสอบบัญชี (FEE) และขนาดของ บริษัท (SIZE) ยังคงมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROE ที่ระดับ 0.01 ในส่วนของการมีนวัตกรรม (INNO) และ สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิง (FEMB) ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROE

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 433 บริษัท ระยะเวลา รอบปีบัญชี 2559-2563 โดยผลการดำเนินงานวัดจาก ROA และ ROE การศึกษาพบว่าค่าธรรมเนียมสอบ

บัญชีมีความสัมพันธ์ทางสถิติในทางลบกับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยวัดจาก ROA และ ROE กล่าวได้ว่าบริษัทที่มีรายการธุรกรรมที่ไม่ซับซ้อนหรือต้องใช้ความเชี่ยวชาญพิเศษ และมีการลงบันทึกบัญชีอย่างถูกต้อง รายงานทางการเงินน่าเชื่อถือ จะมีค่าธรรมเนียมสอบบัญชีถูกกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ว่า ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ ความซับซ้อนของรายการธุรกิจ (ยูริธิดา กัณธวิง และคณะ, 2561) หากบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดีมีประสิทธิผลมากขึ้น ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีก็จะลดลง (Moutinh et al., 2012) และยังพบว่าอิทธิพลร่วมระหว่างค่าธรรมเนียมสอบบัญชีและสัดส่วนของผู้บริหารเพศหญิงนั้นมีความสัมพันธ์ทางสถิติในเชิงลบกับผลการดำเนินงานของบริษัทซึ่งวัดโดย ROA ผลการศึกษาพบว่าการมีนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทโดยวัดจาก ROA เช่นเดียวกับผลการศึกษาใน 29 บริษัทในยุโรป พบว่า พฤติกรรมการมีนวัตกรรมของผู้จัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพทางนวัตกรรมและส่งผลให้ผลประโยชน์ของกิจการดีขึ้น โดยวัดผลการดำเนินงานจากยอดขายรวมและสินทรัพย์ถาวร (Kijkasiwat & Phuensane, 2020) ผลการศึกษาพบว่าการมีนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทโดยวัดจาก ROA แต่นวัตกรรมไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ ROE ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนผู้บริหารเพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับผลการดำเนินงานของบริษัทซึ่งวัดจาก ROA แต่สัดส่วนผู้บริหารเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจาก ROE แม้พิจารณาในบริษัทที่มีนวัตกรรมก็ยังไม่พบว่าสัดส่วนของผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงในบริษัทที่มีนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการตรวจสอบบัญชี สามารถใช้ขนาดของบริษัทเพื่อสังเกตการณ์ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่บริษัทจ่ายไป ว่าสอดคล้องกับขนาดของบริษัทหรือไม่ และนักลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสีย สามารถใช้ข้อมูลค่าตรวจสอบบัญชีเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มผลการดำเนินงานของบริษัท ในส่วนของบริษัทควรดำเนินงานเพื่อให้เกิดนวัตกรรมในบริษัท และคำนึงถึงความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการบริหารบริษัทเพื่อช่วยให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น และเมื่อผลการดำเนินงานดีขึ้น บริษัทจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบบัญชีลง

2. การศึกษาในอนาคตควรมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งเพราะการดำเนินธุรกิจในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน นอกเหนือจากนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น ตัวแปรที่ใช้ในการวัดการนวัตกรรม อาจใช้ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (R&D Expense) เนื่องจากสามารถบ่งชี้ได้ว่าบริษัทให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ มากเพียงใด (Gao & Chou, 2014)

เอกสารอ้างอิง

ชนิกานต์ พนมอุปถัมภ์. (2563). นวัตกรรมการตลาดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมของอุตสาหกรรมเซรามิกในประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย, 15(2), 239-257.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

- ปัญญารัตน์ ต้นติวิมมงคล และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านการเงิน ระดับการศึกษา กับผลการดำเนินงานของบริษัท: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Federation of Accounting Professions*, (7), 18-33.
- เพ็ญจันทร์ แสงอาวูธ. (2563). การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 1-16.
- ยุวธิดา กันธวัง, มนทิพย์ ตั้งเอกจิต และ สุวรรณ เลหาหะวิสุทธิ. (2561). ปัจจัยกำหนดค่าธรรมเนียมสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารการบัญชีและการจัดการ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 11(1), 23-36.
- อรอุมา แก้วสิทธิ์. (2562). คุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ ๓ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019”, กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อิงอร นาชัยฤทธิ, อัครวิรัช รอบคอบ, และธีราภรณ์ ลิมานนท์วราไชย. (2561). การศึกษาผลกระทบของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การกำกับดูแลที่ดี และบรรยากาศ ภายในองค์กรต่อผลการปฏิบัติงานด้านการให้บริการ: การศึกษาเชิงประจักษ์ของกรมสรรพากรกระทรวงการคลัง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 6(1), 209-225.
- Aca, A. I., Musa, F., & Garba, M. (2020). Audit Quality and Firm Value of Listed Insurance Companies in Nigeria. *Global Scientific Journals*, 8(7), 2083-2099.
- Bloch, C. (2005). *Innovation measurement: present and future challenges*. Paper presented at the Eurostat Conference: Knowledge Economy – Challenges for Measurement, Luxembourg.
- Erhardt, N. L., Werbel, J. D., & Shrader, C. B. (2003). Board of Director Diversity and Firm Financial Performance. *Corporate Governance*, 11(2), 102-111.
- Gao, W., & Chou, J. (2014). Innovation Efficiency, Global Diversification, and Firm Value. *Journal of Corporate Finance*, 30, 278-298.
- Healy, P. M., & Palepu, K. G. (2001). Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1-3), 405-440.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.
- Kijkasiwat, P., & Phuensane, P. (2020). Innovation and Firm Performance: The Moderating and Mediating Roles of Firm SIZE and Small and Medium Enterprise Finance. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(5), 97.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

- Krishnan, H. A., & Park, D. (2005). A few good women—on top management teams. **Journal of Business Research**, 58(12), 1712–1720.
- Lahiri, N. (2010). Geographic Distribution of R&D Activity: How Does it Affect Innovation Quality?. **The Academy of Management Journal**, 53(5), 1194-1209.
- Lai, K. M. Y., Srinidhi, B., Gul, F. A., & Tsui, J. S. L. (2017). Board Gender Diversity, Auditor Fees, and Auditor Choice. **Contemporary Accounting Research**, 34(3), 1681–1714.
- Moutinho, V., Cerqueira, A., & Brandão, E. F. M. (2012). Audit Fees and Firm Performance. SSRN Electronic Journal.
- Post, C., & Byron, K. (2015). Women on Boards and Firm Financial Performance: A Meta-Analysis. **Academy of Management Journal**, 58(5), 1546–1571.
- Rahmina, L. Y., & Agoes, S. (2014). Influence of Auditor Independence, Audit Tenure, and Audit Fee on Audit Quality of Members of Capital Market Accountant Forum in Indonesia. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 164, 324–331.
- Turner, L. (2009). Gender diversity and innovative performance. **International Journal of Innovation and Sustainable Development**, 4(2/3), 123-134.
- Vinnicombe, S., Singh, V., Burke, R. J., Bilimoria, D., & Huse, M. (2008). **Women on Corporate Boards of Directors: International Issues and Opportunities**. Great Britain: MPG Books.